

Ansøgning til Region Midtjylland om samfinansiering til et forskningsprojekt om kulturens betydning for bæredygtig landdistriktsudvikling i Region Midtjylland.

Der har længe været en interesse på Center for Landdistriktsforskning i at afklare, hvad kultur i landdistrikterne består i, hvordan den på forskellig måde bidrager til bæredygtig udvikling og hvilke policy initiativer inden for kunst- og kultur på landet, der har en gavnlig effekt på bæredygtig landdistriktsudvikling i form af livskvalitet, bosætning, fællesskaber, læring og samarbejder. Det er derfor en stor fornøjelse at sende denne ansøgning om samfinansiering af et forskningsprojekt til Region Midtjylland.

Med venlig hilsen Pia Heike Johansen,
Lektor ph.d. ved Center for Landdistriktsforskning Syddansk Universitet.

Projektbeskrivelse

Titel

Kulturens betydning for bæredygtig udvikling i landdistrikter.

Formål og mål

Formålet med forskningsprojektet er at undersøge, hvad kulturliv i landdistrikter består i og dettes sammenhæng til et eller flere af FN's 17 verdensmål. Derigennem er det projektets mål at afklare 1) på hvilke måder kulturlivet i landdistrikter bidrager til livskvaliteten, fællesskabet, bosætning og til samarbejdet mellem lokalsamfund samt 2) at afdække hvilke sammenhænge der er mellem initiativer for at fremme kulturlivet i landdistrikterne og den form, som kulturlivet derved antager set i et bæredygtighedsperspektiv.

Målet nås gennem en forskningsbaseret undersøgelse af udvalgte lokalsamfund i Region Midtjylland. Undersøgelsen leder frem til en række policy anbefalinger målrettet Region Midtjyllands kultur- og landdistriktspolitik. Anbefalingerne vil blive publiceret i to videnskabelige rapporter, et idekatalog og i notater.

Baggrund

AF Region Midtjyllands udviklingsstrategi fremgår det at Regionen 'har som overordnet mål, at være en attraktiv og bæredygtig region for alle, hvor borgerne har mulighed for at leve det gode liv. Der peges derfor på betydningen af udvikling af lokalsamfund og landdistrikter samt kulturens betydning for at skabe udvikling, fællesskab, stolthed og udbrede den gode fortællingen om landdistrikterne.' I forskningsprojektet stilles der skarpt på netop kulturens rolle i landdistrikterne i Region Midtjylland.

Det er ofte antaget at kunst- og kulturlivet hører storbylivet til og at kulturelle aktiviteter og events er koncentreret i de større byer. En hurtig gennemgang af fonds-, LAG- og landdistriktspulje-bevillinger til landdistriktsudvikling viser imidlertid, at en stor del landdistriktsprojekter indeholder et element af kulturelle aktiviteter. Ligeledes viser en hurtig gennemgang af en række lokalsamfunds hjemmesider og FB-sider et stort udbud af kulturevents - ofte organiseret i et samarbejde mellem frivillige foreninger og lokale erhvervsliv og i en del områder også i samarbejde med kirker og menighedsråd.

Den hurtige screening giver ikke mulighed for at afdækning af kulturarv- og historie eller den ibrørende kultur på landet, men den viser, at når det kommer til kulturevents på landet så favnes der bredt. Der er f.eks. koncerter inden for forskellige musikgenre, billedkunstudstillinger, kunsthåndværker og design markeder, foredrag og højtlesning til litteraturfestivaler, teaterarrangementer, filmfremvisninger mm. Der er imidlertid mangel på undersøgelser, der afklarer kunst- og kulturlivet i landdistrikterne også set i bredere perspektiv både i omfang og intensitet. Ligeledes er der mangel på undersøgelser af, hvad som kendetegner kulturlivet i bred forstand landdistrikterne og hvilken rolle kulturen spiller for f.eks. lokalsamfundsudvikling, fællesskab, livskvalitet, læring, bosætning og bæredygtig udvikling. Projektet bidrager med en sådan viden.

Der er en bred anerkendelse af at kunst- og kulturliv på forskellige måder har en positiv indvirkning på både samfunds- og individniveau. Et anerkendt tredelt afsæt for at tilgå den positive indvirkning er afklaringen af den instrumentelle, den institutionelle og den ibrørende effekt. Den instrumentelle effekt henviser til økonomisk værdi i form af branding for turisme, bosætning, tiltrækning af arbejdskraft og iværksætterier og rehabilitering. Den institutionelle effekt henviser til skabelse af gensidig respekt, forståelse, tillid og fællesskab gennem fælles oplevelse. Og den ibrørende effekt henviser til følelsesmæssig genkendelse, fordybelse og afkobling. Sådanne effekter kan være vigtige for bæredygtig udvikling i landdistrikter, både når det kommer til tiltrækning af tilflyttere og sikring en god balance mellem by og land i forhold til demografi og socio-økonomi, udveksling af viden mellem land og bykultur og dermed sikring af fælles forståelse for landlivets kvaliteter. Også når det kommer til udbygning af landdistriktsbefolkningens fællesskaber og dermed også evnen til at fastholde befolkningen i landdistrikterne og når det kommer til at sikre en høj livskvalitet hos befolkningen i landdistrikterne, kan effekterne set i et bæredygtigt udviklingsperspektiv være vigtige. Undersøgelsens afdækning af indvirkninger af kunst og kultur i landdistrikter diskuteres derfor også i et verdensmålsperspektiv

Metode og aktiviteter

Undersøgelsen udføres som et casestudie med Region Midtjylland som overordnet case indenfor hvilken, der udvælges minimum fem lokalsamfund regionen. Følgende aktiviteter indgår i undersøgelsen:

- Kvantitativ undersøgelse af kulturliv i Region Midtjylland sammenlignet med de øvrige regioner.
- Kvantitativ undersøgelse af forholdet mellem kulturliv i landdistrikter i Region Midtjylland og bosætningsmønstre.
- Kvalitative case undersøgelser af forståelsen, intensiteten og betydningen af kulturliv i minimum fem lokalsamfund i Region Midtjylland.
- Et intensivt litteraturstudie med inddragelse af internationale erfaringer
- Udveksling af erfaringer vedrørende kulturliv på landet med forskere fra minimum tre europæiske lande, herunder minimum et nordisk land.

- Perspektivering af resultater til verdensmålene.

Den kvantitative undersøgelse strækker sig over 4 måneder. Den består i en afdækning af kulturliv i landdistrikter i Danmark på regionsniveau for derved at kunne afklare generaliserbarheden på landsplan af resultaterne fra Region Midtjylland. Den kvantitative afdækning trækker på eksisterende statistiske data. Der indgår en kortlægning baseret på tilgængelige data på hjemmesider af projekter i landdistrikter med et kunst- og/eller kulturindhold. Der kan eventuelt suppleres med en opfølgende spørgeskemaundersøgelse. Statistiske data om kulturliv i Region Midtjylland sammenholdes desuden med en række statistiske data f.eks. om bosætning, demografi og flyttemønstre. Dette kan give en første indikation af betydningen af politiske indsatser for kulturliv. Undersøgelsen formidles i en videnskabelig rapport, hvori der vil indgå anbefalinger til den videre undersøgelse og til opmærksomhedspunkter i forhold til kulturinitiativer i landdistrikter i Region Midtjylland.

Den kvalitative undersøgelse strækker sig over 12 måneders. Det er en dybdegående kvalitativ undersøgelse i minimum fem udvalgte lokalsamfund i Region Midtjylland. De minimum fem lokalsamfund udvælges i samarbejde med Region Midtjylland. Lokalsamfund udvælges med hensyntagen til 1) resultaterne fra den kvantitative afdækning, 2) metodiske overvejelser i forhold til definitioner af kulturliv, lokalisering af lokalsamfund og befolkningstætheden 3) overvejelser i forhold til resultaternes brugbarhed i forhold til policy anbefalinger på regionsniveau. Lokalsamfund i regionen tilgås med en åben og undersøgende tilgang til hvad kultur indeholder i lokalsamfundet. Lokale borgere er nøglepersonerne i den kvalitative undersøgelse. For at få greb om, hvad kultur indeholder, anvendes der forskellige etnografiske dataindsamlingsmetoder. Der vil således indgå kvalitative interviews bygget op omkring en spørgeguide, foto- og lyd interview, hvor afsæt for interview er billeder og lydoptagelser, dialogmøder, deltagerobservationer, studier af åbne lokale Facebook og Instagram sider og arkivmateriale. Deltagere til interviews findes via lokale nøglepersoner, som hjælper med at udpege relevante personer til interviews. Den kvalitative undersøgelse vil minimum vise resultater vedrørende, hvad kultur i landdistrikter består i, hvilke aktører der er dagsordensættende for kulturlivet i landdistrikter, virkningen af policy initiativer for støtte af kulturlivet. Kulturens betydning for livskvalitet, tiltrækning og integration af nye tilflyttere, fastholdelse af de som bor der, karakteren af fællesskabet og aktivitetsniveauet. Undersøgelsen formidles i en videnskabelig rapport, hvori der indgår policy anbefalinger til fremtidige indsatser for kulturen i Region Midtjyllands landdistrikter. Dele af undersøgelsen vil desuden formidles i et kultur-idekatalog, der henvender sig til aktører i landdistrikter i Region Midtjylland.

I begge rapporter er dataanalyserne videnskabeligt kvalificeret gennem intensive studie af international videnskabelig publicering og forskning i kultur og landdistrikter og i teoretisk funderede definitioner af kulturliv og landdistrikter. Derudover vil resultater/delresultater bliver diskuteret med internationale forskere for at afklare om der kan indhentes vigtige erfaringer fra udlandet vedrørende kultur på landet, som kan bringes med ind i anbefalingerne til Region Midtjylland. I diskussioner med internationale forskere og gennemgang af forsknings- og policy litteraturen vedrørende kultur i landdistrikter vil der indgå et verdensmålsperspektiv, hvor det er relevant.

Overordnet tidsplanfor projektet

Aktivitet/periode	2020				2021				2022			
Opstart af forskningsprojektet	X											
Arbejdsgruppemøder	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Styregruppemøder	X		X			X	X					
Kvantitativ undersøgelse	X	X										
Udvælgelse af case områder og kvalitativ undersøgelse		X	X	X	X	X						
Udarbejdelse og udgivelse af videnskabelige rapporter, policy anbefalinger og idekatalog			X				X					
Ph.d. udenlandsophold								X	X			
Aflevering af ph.d.-afhandling												X

Organisering

Forskningsprojektet gennemføres med Lektor ved Syddansk Universitet, Center for Landdistriktsforskning Pia Heike Johansen som forskningsleder. Pia er ansvarlig for projektet kvalitet, gennemførelse og overholdelse af deadlines for leverancer, desuden er hun ansvarlig for dialog med Region Midtjylland og afvikling styregruppe/følgegruppe møder og hun er hovedvejleder for ph.d.-studerende. Pia vil bistå med udarbejdelse af videnskabelige rapporter til Region Midtjylland og med afvikling af workshops med relevante aktører udpeget af regionen og hun vil udlede policy anbefalinger til Region Midtjylland. Pia Heike Johansen indgår 1,5 mdr. fuld tid direkte i projektet og 2 mdr. fuld tid ph.d.-vejledning.

Undersøgelsen gennemføres overvejende som en del af ph.d.-projekt. Ph.d.-studerende indgår 24 mdr. direkte i undersøgelsen, derefter er den ph.d.-studerende ansat endnu 12 mdr. til at færdiggøre forskeruddannelsen. Den ph.d.-studerende har til opgave at udvikle det endelige forskningsdesign i dialog med Pia Heike og i samarbejde med arbejdsgruppe nedsat til projektet af Region Midtjylland. Det er den ph.d.-studerendes opgave at deltage i arbejdsgruppe møder gennem hele ph.d.-forløbet, at gennemføre intensivt litteraturstudie, indhente kvantitative data, gennemføre kvalitative case undersøgelser, analysere data, udlede resultater og i dialog og med Pia Heike Johansen at kommunikere disse både videnskabeligt og populærvidenskabeligt. Desuden er det den ph.d.-studerendes opgave at udarbejde en ph.d.-afhandling om kulturliv i landdistrikter, set i er verdensmålsperspektiv.

Til projektet nedsættes en arbejdsgruppe med 2-3 medarbejdere fra Region Midtjylland, den ph.d.-studerende og lejlighedsvis Pia Heike Johansen. Region Midtjylland bidrager med data, baggrundsviden om kulturliv i landdistrikter i regionen, viden om relevante nøglepersoner for kvalitative interviews. Den Ph.d.-studerende bidrager med forskningsfagligt kvalificerede forslag til endeligt undersøgelsesdesign, interview guide og forslag til case områder.

Arbejdsgruppen mødes efter aftale men mindst 2 gange i kvartalet. Arbejdsgruppen udarbejder i fællesskab kortfattet notat vedrørende undersøgelsesdesign, case områder, mm. til brug for styregruppemøder. Arbejdsgruppen aftaler desuden kommunikation af projektet på hjemmesider og sociale medier på arbejdsgruppemøder.

Projektet nedsætter en styregruppe bestående af medlemmer fra Region Midtjylland, fra udvalgte kommuner i regionen og fra Slots og kulturstyrelsen. Styregruppen er ansvarlig for at sparre med Pia Heike Johansen, den ph.d.-studerende og arbejdsgruppen som helhed omkring relevante case områder, definitioner af kulturliv, tilgang til verdensmål og populærvidenskabelig kommunikation af forskningsprojektets resultater og policy anbefalinger til Region Midtjylland. Desuden skal styregruppen fungere som 'døråbnere' i forhold til adgang til data om kulturliv i kommuner i Regionen, i Slots- og kulturstyrelsen og kommunerne generelt.

Kommunikation af projektet og dets resultater

Nyheder vedrørende projektet kommunikeres på Center for Landdistriktsudvikling hjemmeside og i Nyhedsbreve udsendt af Center for Landdistriktsforskning: I det omfang Region Midtjylland ønsker det, kommunikeres projektet også på regionens hjemmeside.

Forskningsprojektets fremdrift formidles via notater til styregruppen, som forberedelse til styregruppemøder. Desuden formidles fremdriften ved ph.d. projektets 1. års evaluering.

Forskningsprojektet resultater og anbefalinger formidles til Region Midtjylland og offentligheden i bred forstand i to videnskabelige rapporter udgivet i CLF report serie og i et idekatalog. Rapporterne og idekataloget besvarer undersøgelsen mål: at afklare på, hvilke måder at kulturlivet i landdistrikter bidrager til livskvaliteten, fællesskabet, til bosætning og til samarbejdet mellem lokalsamfund samt at afdække hvilke sammenhænge der er mellem policy initiativer for at fremme kulturlivet i landdistrikter og den form, som kulturlivet derved antager set i et bæredygtighedsperspektiv. Der indgår særskilte afsnit med anbefalinger til, på hvilke måde Region Midtjylland kan understøtte kulturen i regionens landdistrikter, således denne kan bidrage bedst muligt til livskvalitet, fællesskab, samarbejde og bosætning. Der indgår ligeledes en perspektivering af, på hvilke måder at sådanne initiativer bidrager til opfyldelsen af verdensmålene.

Forskningsprojekts problemstillinger, metoder, litteraturstudier, teoriudvikling, analyser og resultater formidles videnskabeligt gennem ph.d. afhandling, som kan bestå af enten mindst fire antagne artikler i internationalt anerkendte videnskabelige tidsskrifter sammen med en introduktion til og gennemgang af sammenhængen mellem de fire antagne artikler eller en monografi.

Budget

Projektet samfinansieres af Region Midtjylland og Syddansk Universitet, således at Region Midtjylland bidrager med 1.184.400 kr.

Udgift/ år	2020	2021	2022	Sum
Ph.d.-studerende lønudgifter (2022 afregnes feriepenge)	411.000	452.00	589.000	1.452.000

Pia Heike Johansen Lønudgifter 1,5 mdr.	72.000	40.000		112.000
Rejser og bolig i forbindelse med udvekslingsophold på universitet i udlandet (6.mdr.)			50.000	50.000
Ph.d.-kurser	5.000	10.000	10.000	25.000
Statistik, feltarbejde, litteratur, databehandlingsprogrammer	25.000	25.000		50.000
Rejser, ophold og konferencegebyr ved konferencedeltagelse og udveksling med internationale forskere (ph.d.-studerende)	15.000	10.000		25.000
Rejser og let forplejning ved styregruppemøder, møder i arbejdsgruppen og workshops	10.000	10.000		20.000
Ph.d.-vejledning, bedømmelse, møder mm	80.000	80.000	80.000	240.000
Kontor faciliteter, kontorophold, sekretariatsbistand, kontorartikler, SDU administrationsafgift,	123.600	125.400	145.800	394.800
Sum	741.600	752.400	874.800	2.368.800